

**ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΡΑΕΚ
ΣΤΟ ΕΠΙΣΗΜΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ 58^{ΗΣ} ΕΤΗΣΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΣΕΠΑΗΚ**

ΣΑΒΒΑΤΟ, 28 ΜΑΡΤΙΟΥ 2015

Έντιμε κύριε Υπουργέ,
Εκλεκτοί Προσκεκλημένοι,
Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Θα ήθελα καταρχήν να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση να απευθύνω χαιρετισμό στην 58^η Γενική Συνέλευση της Συντεχνίας Επιστημονικού Προσωπικού ΑΗΚ.

Στο διάστημα που μεσολάβησε από την προηγούμενη Γενική Συνέλευσή σας, προχώρησαν σημαντικά θέματα που αφορούν στη ρύθμιση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, που αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της ΡΑΕΚ και επηρεάζει σημαντικά τον οργανισμό στον οποίο εργάζεστε.

Εκδόθηκαν ένα χρόνο πριν, οι τρεις Ρυθμιστικές αποφάσεις για το λογιστικό και λειτουργικό διαχωρισμό της ΑΗΚ στηριγμένες στην υφιστάμενη νομοθεσία. Μετά από την απαιτούμενη από το Νόμο διαβούλευση, στην οποία μόνο η ΑΗΚ ανταποκρίθηκε, εκδόθηκαν οι αποφάσεις, που συνιστούν δευτερογενή νομοθεσία, σε τελική μορφή τον Ιούλιο του 2014. Οφείλουμε να αναγνωρίσουμε και δημόσια πως η ΑΗΚ στο σύνολό της Διοικητικό Συμβούλιο, Διεύθυνση και εργαζόμενοι, ανταποκρίθηκε ουσιαστικά και με πολλές ενέργειες προς την

κατεύθυνση της συμμόρφωσής της με τις Ρυθμιστικές αποφάσεις και τώρα βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο του σχετικού προγράμματος που προνοεί σημαντικές αλλαγές. Η ΡΑΕΚ αναγνώρισε, επίσης, πως με το διάλογο μεταξύ της Διοίκησης και των Συνδικαλιστικών Οργανώσεων της ΑΗΚ, που στοχεύει στη βελτίωση του Οργανισμού, έχουν γίνει θετικά βήματα που βοηθούν προς την κατεύθυνση του εξορθολογισμού και της μείωσης δαπανών που συμπεριλαμβάνουν και ουσιαστική μείωση στο κόστος του προσωπικού.

Οι άλλες δυο πολύ σημαντικές ρυθμιστικές αποφάσεις που εξέδωσε λίγο πριν το τέλος του 2014 η ΡΑΕΚ, αφορούν τον προτεινόμενο σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρισμού και τη μεθοδολογία διατιμήσεων της ΑΗΚ. Ακολούθησε περίοδος διαβούλευσης στην οποία υποβλήθηκε ένας πολύ μεγάλος αριθμός σχολίων από όλους τους εμπλεκόμενους και τώρα είμαστε στο τελευταίο στάδιο της αξιολόγησής τους για λήψη της τελικής απόφασης. Θα πρέπει να καταστεί ξεκάθαρο σε όλους, πως η ΡΑΕΚ ως ανεξάρτητη Αρχή που δεν ζητεί ούτε λαμβάνει οδηγίες από οποιοδήποτε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, θα ενεργήσει και σε αυτή την περίπτωση, όπως πάντοτε, με καθαρά τεχνοκρατικά κριτήρια που θα διασφαλίζουν κατά την κρίση της, τη δυνατότητα ανάπτυξης ανταγωνισμού, τη δυνατότητα ένταξης των ΑΠΕ στην αγορά, την ασφαλή λειτουργία του συστήματος και τη μετακύλιση του όποιου οφέλους στον τελικό καταναλωτή.

Η φετινή συνέλευσή σας, γίνεται δυστυχώς σε μια περίοδο εργατικής αναταραχής στον τομέα λόγω της προωθούμενης αποκρατικοποίησης. Δεν θα υποκύψω στον πειρασμό να υπεισέλθω στην ουσία του θέματος ή στην ακολουθούμενη διαδικασία, που προκάλεσε και τις τριβές μεταξύ συντεχνιών και Υπουργείου, σεβόμενος το διακριτό ρόλο του κάθε φορέα στον τομέα της ενέργειας, όπως έχουμε απαίτηση να σέβονται και όλοι οι άλλοι φορείς την ανεξαρτησία και τις αρμοδιότητες της ΡΑΕΚ. Σημειώνεται φυσικά, πως η αποκλειστική ευθύνη για τα θέματα αποκρατικοποιήσεων ανήκει στο Κράτος. Δεν έχει ζητηθεί η γνώμη μας ούτε για την ουσία του θέματος ούτε για τη διαδικασία και το περιεχόμενο του διαγωνισμού που απασχολεί τις συνδικαλιστικές οργανώσεις.

Επειδή όμως σήμερα μιλώ σε τεχνοκράτες, θα καταγράψω όσο πιο απλά γίνεται, την ιδιαιτερότητα και τις πολυπλοκότητες του τομέα ηλεκτρισμού, που πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη από όλους, ιδίως όταν επιχειρείται η χάραξη πολιτικών μείζονος σημασίας.

Καταρχάς, θα επαναλάβω αυτό που λέμε συχνά, ότι λόγω των φυσικών χαρακτηριστικών της, η ηλεκτρική ενέργεια, που δεν μπορεί προφανώς να αποθηκευτεί, είναι τεχνικά η πλέον πολύπλοκη βιομηχανία να λειτουργήσει με ασφάλεια αλλά ιδιαίτερα δύσκολη για σκοπούς φιλελευθεροποίησης. Η φιλελευθεροποίηση της αγοράς, που δυστυχώς πολλοί την συγχίζουν με την ιδιωτικοποίηση, είναι η εισαγωγή του ανταγωνισμού στις δυο από τις τέσσερις δραστηριότητες ηλεκτρισμού, στην παραγωγή και την προμήθεια ενέργειας. Τα δίκτυα μεταφοράς και διανομής ηλεκτρισμού όπως και του φυσικού αερίου, είναι φυσικά μονοπώλια και αποτελούν αυστηρά ρυθμιζόμενες δραστηριότητες με στόχο τη διαφανή και αντικειμενική πρόσβαση σε αυτά.

Βασικές προτεραιότητες-πυλώνες στην πολιτική για τον τομέα, παραμένουν πάντοτε η οικονομική πτυχή που επηρεάζει άμεσα τον καταναλωτή, η τεχνική πτυχή που αφορά τον ασφαλή εφοδιασμό και την αδιάλειπτη παροχή και η περιβαλλοντική για επίτευξη των στόχων μείωσης των εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων και άλλων ρύπων. Παράλληλα, έχουμε τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις Ευρωπαϊκές οδηγίες για υποχρεωτική διείσδυση ΑΠΕ σε ένα υποχρεωτικό ποσοστό μέχρι το 2020, καθώς και για την Ενεργειακή αποδοτικότητα με στόχο τη μείωση της ζήτησης. Γνωρίζετε πολύ καλά ως τεχνοκράτες, τα ζητήματα που προκαλεί η διακοπτόμενη υφή της παραγωγής από Ανανεώσιμες πηγές, τα οποία όμως έτυχαν και τυγχάνουν αποτελεσματικής διαχείρισης.

Πέραν των γενικών θεμάτων πολυπλοκότητας που αντιμετωπίζονται σε όλες τις αγορές ηλεκτρισμού της Ευρώπης, η Κύπρος έχει τις δικές της ιδιαιτερότητες που αυξάνουν ακόμα περισσότερο την περιπλοκότητα του θέματος. Καταρχάς είναι

και μικρό και απομονωμένο σύστημα χωρίς τις διασυνδέσεις που ενισχύουν την ασφάλεια εφοδιασμού και την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς στην Ευρώπη. Ζητήματα διαχείρισης της διείσδυσης ΑΠΕ ή επάρκειας παραγωγής, που σε άλλες χώρες καθίστανται ασήμαντα λόγω των διασυνδέσεων, στην Κύπρο είναι εξόχως σημαντικά. Περαιτέρω, όπως είναι γνωστό τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης αντιμετωπίζουμε μια χωρίς προηγούμενο μείωση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας που έφτασε περίπου το σημείο στο οποίο βρισκόταν πριν δέκα χρόνια. Αυτό δυσκολεύει ιδιαίτερα τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων και επιβαρύνει περισσότερο την κάθε κιλοβατώρα που πωλείται, με αυξημένο κεφαλαιουχικό κόστος. Επιπλέον, την τρέχουσα περίοδο, όπως ανέφερα και πριν, ευρίσκονται σε πορεία υλοποίησης οι ρυθμιστικές αποφάσεις για λογιστικό και λειτουργικό διαχωρισμό της ΑΗΚ, ενώ ετοιμάζεται η έκδοση σε τελική μορφή, των πολύ σημαντικών ρυθμιστικών αποφάσεων για τη μεθοδολογία διατιμήσεων και το σχεδιασμό της αγοράς.

Παράλληλα, είναι σε εξέλιξη η διαδικασία εισαγωγής Φυσικού αερίου από τη ΔΕΦΑ, για την οποία λαμβάνεται υπόψη μια σειρά σημαντικών παραδοχών λειτουργίας του συστήματος παραγωγής, που κατά τη γνώμη μου καθιστά το θέμα του τομέα ηλεκτρισμού ακόμα πιο περίπλοκο, με στόχο όμως το όφελος για τον καταναλωτή. Πέραν των πιο πάνω ευρίσκεται σε εξέλιξη πολύ πρόσφατα και η διαδικασία των αποκρατικοποιήσεων.

Αγαπητοί φίλοι,

Η διαχείριση του τομέα του ηλεκτρισμού, λαμβάνοντας υπόψη μόνο τους τίτλους των διαφόρων πτυχών που ανέφερα πιο πάνω, χρειάζεται απαραίτητα σε βάθος γνώση τεχνοκρατική και επιστημονικά τεκμηριωμένη. Και η γνώση για να αποκτηθεί χρειάζεται πολύ κόπο και χρόνο. Το να έχει κάποιος γενική πληροφόρηση για ένα θέμα δεν σημαίνει ότι έχει και γνώση.

Σε περσινή δημόσια τοποθέτηση μου στο Ενεργειακό Συμπόσιο που κατά σύμπτωση ήταν πάλι 28 Μαρτίου, όπως και σήμερα, ανέφερα ότι είναι

παραδεκτό από όλους πως διαχρονικά, δεν είχε εκπονηθεί από το Κράτος ένας επιστημονικά διαμορφωμένος, ζωντανός, δυναμικός, δημοσιευμένος και υπό τακτική επανεξέταση μακροχρόνιος εθνικός ενεργειακός σχεδιασμός.

Είπα, επίσης, και το επαναλαμβάνω και σήμερα, πως η απουσία μιας ολοκληρωμένης και δημοσιευμένης με διαφάνεια ενεργειακής στρατηγικής, οδήγησε κατά καιρούς το Κράτος στη λήψη πολιτικών αποφάσεων, που δεν ήταν πάντοτε οι ορθότερες. Επί λέξει ανέφερα πέρσι πως «για να είναι ορθή και δίκαιη μια πολιτική απόφαση, ιδιαίτερα σε θέματα ενέργειας, θα πρέπει μέσα από ένα ανοικτό διάλογο να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράγοντες, τεχνοκρατικοί και πολιτικοί. Θα πρέπει να ακούγεται και η άλλη άποψη, διότι και δίκιο να έχει κάποιος, αν αποφασίζει μόνος χωρίς να ακούει την αντίθετη άποψη θα βρεθεί στο τέλος εν άδίκω».

Δεν θα προσθέσω ο,τιδήποτε άλλο. Ως τεχνοκράτες έχετε υποχρέωση χωρίς προκατάληψη, με ορθολογισμό και χωρίς επηρεασμό της γνώμης σας να τοποθετείστε ευθαρσώς, στηριγμένοι μόνο σε τεκμηριωμένες τεχνοοικονομικές αναλύσεις για τον τομέα του ηλεκτρισμού, λαμβάνοντας μέρος σε ένα επαγγελματικό διάλογο που ευελπιστούμε ότι θα γίνει.

Θα πρέπει πάντα να έχουμε υπόψη τη ρήση του μεγάλου φιλόσοφου Ηράκλειτου ότι «Τά πάντα ρεῖ». Η ρήση αυτή ισχύει και για τον τομέα του ηλεκτρισμού, όμως μπορεί να εφαρμοστεί με ιδιαίτερη προσοχή και σύνεση, και ακολουθώντας πάντα το «Μέτρον ἄριστον». Οι δογματικές και ισοπεδωτικές προσεγγίσεις, χωρίς μάλιστα να στηρίζονται σε τεχνοκρατικές αναλύσεις, μπορεί να οδηγήσουν σε μη επιθυμητά αποτελέσματα. Ο ίδιος φιλόσοφος που ανέφερα πριν, ο Ηράκλειτος, είπε και κάτι άλλο πάρα πολύ σημαντικό. «ὁδὸς ἄνω κάτω μία καὶ αὐτή». Δηλαδή ένας δρόμος ανηφορικός είναι ταυτόχρονα και κατηφορικός. Είναι η γνώμη μου, πως ο τομέας του ηλεκτρισμού λόγω της πολυπλοκότητας που τον χαρακτηρίζει, και ιδιαίτερα στο σύστημα της Κύπρου, ακολουθεί την ανηφορική πορεία και προχωρά στηριγμένος σε πολύ λεπτές ισορροπίες τεχνικές και

οικονομικές. Δεν χρειάζονται πολλά για να συνεχίσει στον ίδιο δρόμο μεν, αλλάζοντας όμως κατεύθυνση και ακολουθώντας μια ανεξέλεγκτη κατηφορική πορεία.

Έχω μακρηγορήσει. Όμως, επειδή επίκειται η λήξη της θητείας μου στη θέση του Προέδρου της ΡΑΕΚ που μου εμπιστεύτηκε η πολιτεία το 2010, εκτιμώ ότι αυτή είναι η τελευταία φορά που μιλώ στη Γενική σας Συνέλευση. Δεν θα αναφερθώ στο σύνολο των θεμάτων που χειρίστηκε η ΡΑΕΚ υπό την προεδρία μου, που ούτως ή άλλως είναι τα πλείστα καταγεγραμμένα σε αποφάσεις.

Θα αναφερθώ μόνο στο κορυφαίο ζήτημα που χειρίστηκε με επιτυχία η ΡΑΕΚ στη βάση των αρμοδιοτήτων της, μαζί με τους συνεργάτες της ΑΗΚ και ΔΣΜΚ. Και αυτό δεν είναι άλλο από τη Διαχείριση της Ενεργειακής Κρίσης που προέκυψε ως αποτέλεσμα της έκρηξης στο Μαρί, η οποία κατέστρεψε τις εγκαταστάσεις του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Βασιλικού. Η εξαιρετικά επιτυχής διαχείριση της ενεργειακής κρίσης, απασχόλησε ως κύριο ζήτημα τη ΡΑΕΚ και τις Διευθύνσεις της ΑΗΚ και του ΔΣΜΚ για δυο σχεδόν χρόνια. Όμως, η κρίσιμη περίοδος ήταν η πρώτη μέρα κατά κύριο λόγο και στη συνέχεια ο πρώτος μήνας. Χωρίς πανικό και μέσα στο χάος που προκλήθηκε αντιμετωπίστηκαν οι πρώτες επιπτώσεις από το προσωπικό βάρδιας Σταθμών και Κέντρου ελέγχου συστήματος, και την ίδια μέρα χαρακτήρηκε η στρατηγική που έπρεπε να ακολουθηθεί για τη διαχείριση της έκτακτης ανάγκης και εκδόθηκαν οι αναγκαίες αποφάσεις και διατάγματα. Τις επόμενες μέρες δημιουργήθηκε με απόφαση της ΡΑΕΚ η Ομάδα Διαχείρισης της Κρίσης στην οποία συμμετείχαν τα τρία μέλη της ΡΑΕΚ, τριμελής διευθυντική ομάδα της ΑΗΚ και ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς. Θεωρώ ότι η Ομάδα αυτή, που συνεδρίαζε καθημερινά για αρκετό καιρό κατευθύνοντας όλες τις ενέργειες που γίνονταν, καθώς και όλοι οι τεχνοκράτες που εργάστηκαν σκληρά για την αποκατάσταση του συστήματος μέχρι και τον τελευταίο εργάτη της ΑΗΚ στους σταθμούς και στις περιφέρειες, προσέφεραν πολύ μεγάλη υπηρεσία στον τόπο.

Στη διαχείριση της κρίσης θα πρέπει να πω ότι τα βασικά εφόδια που είχαν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς και τεχνοκράτες ήσαν η βαθιά Γνώση του Τομέα και του συστήματος ηλεκτρισμού της Κύπρου και η επαγγελματική αξιοπρέπεια.

Εύχομαι με τα ίδια αυτά εφόδια που αφθονούν μεταξύ των μελών της ΣΕΠΑΗΚ, να χειριστείτε το διάλογο που αναμένεται να διεξαχθεί για τον τομέα ηλεκτρισμού.

Γιώργος Σιαμμάς
Πρόεδρος ΡΑΕΚ